Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 141 (641) ♦ Середа, 28 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

ВАТЕРЛОО КАРБОВАНЦЯ

Сталося те, чого можна було сподіватись. Хворий, — український карбованець, — що заслаб давно, почав кахикати кров'ю. Досі біля нього товклись численні цілителі, поправляючи подушки, ставлячи припарки та примовляючи лагідні слова на кшталт: «Тримайся, рідний, ти наш, суверенний...» Водночас ті ж цілителі били пацієнта по печінках кредитами для села, по нирках — мільярдами для шахтарів. Чи доводиться дивуватись, що припарки допомогли мало і почався кашель з кров'ю?

(Закінчення на 2-й стор.)

Держись за гривню - за рубль не вдержишся!

Абзац з листа

Ситуацію з «дерев'яними рублями», яка нині склалася в усіх республіках колишнього Союзу, я передбачав. Потрібно було давно в Україні вводити тверду національну валюту. І не мали би мороки з тими папірцями, що є нині і ще потраплять до України.

Іван ВЕГЕРА.

Бровари Київської області.

А Пинзеник і не знав, хоча Стельмах здогадувався...

Про те, що Центробанк Росії готує чергову експропріацію, в Україні, звичайно, ніхто знати не міг. Навіть віце-прем'єр-міністр України Віктор Пинзеник довідався про відміну всіх донинішніх російських рублів з телевізії, про що він повідомив на прес-конференції, організованій в Кабінеті міністрів. Хоча акція ЦБР є справжнім ударом для росіян, уряд Росії не зобов'язаний когось про це повідомляти. Це їхня справа. Нагадаємо: єдиним законним засобом платежу в Україні є український карбованець. Щодо рублів, то на сьогодні у фондах Національного банку України їх є близько 11 мільярдів без урахування наявності їх у населення і в комерційних банках. НБУ заборонив останнім приймати російські рублі випуску до 1993 року, а також зобов'язав їх повідомити про залишки рубльової готівки за станом на 24 липня.

Щодо впливу, який, можливо, справлятиме грошова російська реформа на економіку нашої держави, на думку першого заступника голови правління НБУ Володимира Стельмаха, він, цей вплив, не суттєвий: НБУ здогадувався про подібну акцію, тому укладав такі російсько-українські міждержавні фінансові угоди, які захищатимуть інтереси України.

На знімку Олександра КЛИМЕНКА: і Національному банку потрібен косметолог.

Спромоглися лише на комюніке

Самокритичним визнанням того, що Міжпарламентська комісія України й Російської Федерації не виявила оперативності й не провела спеціальне засідання одразу після прийняття Верховною Радою Росії постанови стосовно Севастополя, розпочалася минулого понеділка прес-конференція за результатами зустрічі парламентаріїв двох держав. І все ж обмін думками з приводу цього рішення відбувся, під час якого українська сторона вкотре висловила свою жорстку позицію. Вона полягає в тому, що резолюція ВР РФ не має жодних правових наслідків для Української держави, заявив народний депутат України А. Матвієнко. Він наголосив, що бесіда була гострою і відвертою. Очікувалося підписання спільної заяви, але в результаті вдалося виробити лише комюніке.

Іншого годі було й сподіватися, бо російські депутати, які прибули до Києва, не мали одностайної думки щодо постанови: одні вважали її помилковою, інші доводили її правоту, сказав керівник російської делегації С. Ковальов.

— Як на мене, Верховній Раді РФ у даній ситуації бракує не мужності, а мудрості, щоб визнати свою помилку, — додав він. — А розкол делегації відображає розмежування у вищому законодавчому органі Росії.

Продиктовано в номер

Америка — Україна: мости дружби наводять міністри оборони

Триває візит до США міністра оборони України генерал-полковника К. Морозова. Міністр зустрівся у Вашингтоні зі своїм американським колегою Л. Еспіном, відвідав Держдепартамент та Раду національної безпеки. Генерал побував також на військовій базі Норфолк та авіаносці «Джордж Вашингтон».

Релігія — сфера делікатна

Християнсько-демократична партія України провела за участю представників багатьох конфесій «круглий стіл» на тему «Релігія і культура». Під час дискусії представники трьох течій українського православ'я, греко-католицької та римо-католицької церков висловили своє бачення релігійної ситуації в Україні, наголосивши, що втручання в релігію державних структур, існування такої інституції як Рада у справах релігій при Кабінеті міністрів поглиблюють міжконфесійну конфронтацію. Співіснування багатьох конфесій, підкреслювалося на зустрічі, є ознакою демократичного суспільства, і форсування процес об'єднання церков з допомогою політиків — це означає творити нову державну церкву, яка буде далекою і від справжньої віри, і від потреб самих віруючих.

Підвищити зарплату, відмінити штрафи

Незалежна профспілка працівників Іллічівського морського торговельного порту та страйковий комітет підприємства оголосили страйк і звернулися з листом-вимогою до Прем'єр-міністра України.

Щоб прожити, говориться в листі, на денний раціон потрібно 8 тисяч купонів, на місяць — 240 тисяч. Тому портовики вимагають встановити мінімальну платню в розмірі 90 тисяч купонів, тарифні ставки та посадові оклади перераховувати за діючим у порту коефіцієнтом, а також відмінити податки на фонд заробітної плати. Страйк буде продовжуватися до повного задоволення вимог, наголошують автори листа.

За літерою міжнародного права

Цінність заяви, прийнятої Радою Безпеки ООН, щодо постанови російського парламенту про статус Севастополя полягає в тому, що її одностайно підтримали всі члени Ради Безпеки. В тому числі й російська делегація. На цьому наголосив під час брифінгу в МЗС заступник міністра закордонних справ України Борис Тарасюк. Її хід засідання Ради Безпеки, і робота наших дипломатів напередодні засвідчили всьому світу, що Україна керується нормами міжнародного права у вирішенні будь-яких питань.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

від 24 липня 1993 р. № 563 Київ

Про перенесення робочого дня у зв'язку із святкуванням Дня незалежності України

З метою створення сприятливих умов для відпочинку трудящих під час святкування Дня незалежності України 24 серпня і раціонального використання робочого часу Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Перенести робочий день з понеділка 23 серпня на суботу 21 серпня 1993 р., а на підприємствах, в установах і організаціях, де встановлено шестиденний робочий тиждень з вихідним днем у неділю — з понеділка 23 серпня на неділю 22 серпня.

2. Надати підприємствам, установам і організаціям право проводити за погодженням з профспілковими комітетами роботу 23 серпня 1993 року. Робота у цей день може компенсуватися (за погодженням сторін) наданням інших днів відпочинку або в грошовій формі у подвійному розмірі. За бажанням працівника цей день може бути приєднаний до щорічної відпустки з оплатою у тому ж порядку, в якому оплачуються дні відпустки.

Перший віце-прем'єр-міністр України Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.

Міністр Кабінету Міністрів України В. ПУСТОВОЙТЕНКО.

ВАТЕРЛОО КАРБОВАНЦЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Перша кров з'явилась 20 липня, коли під час торгів на валютній біржі при Національному банку курс німецької марки підскочив з 2550 до 3900 карбованців за марку, тобто більш ніж на половину. Попит перевищив пропозицію на 1,7 мільйона німецьких марок, і без консиліуму стало зрозуміло — торги слід припинити, сторонніх вивести з палати, чи то пак залу біржі. Що й було зроблено.

21 липня на рубльових торгах хворий почувався досить немічно: курс карбованця до російського рубля впав з 5,1 карбованця за рубль до 5,61 карбованця, тобто на одну десяту, але сяк-так до завершення продажу дотягти вдалось. 22 липня на доларових торгах врятувати хворого вже не змогло ніщо: коли курс долара підскочив з 4501 карбованця за долар до 5750 карбованців за той же долар, а попит перевищив пропозицію на 15 мільйонів доларів, торги було припинено. Так в історію хвороби українського карбованця було внесено чергові записи, а ми всі — рідні та близькі пацієнта — ще раз переконались, як мало у нас залишилось надій, що на щоках «рідного, суверенного» заграє рум'янець.

За великим рахунком українська валюта пережила навіть не Полтаву, а Ватерлоо. Халепа в тому, що Наполеон після поразки був засланий на острів Святої Єлени, коли ж зіслати всіх причетних до українського фінансового Ватерлоо, жоден острів не зможе вмістити всіх цих людей.

Отже, повернімось до історії хвороби.

Хід її напрочуд дивно нагадує події, що відбулись навесні, у березні. Після поступового, досить плавного підвищення курсу долара протягом лютого — березня до 2180 карбованців за долар (25 березня) раптом — різкий стрибок до 3000 карбованців 30 березня. Тобто за п'ять днів карбованець упав в ціні на 37,6 відсотка. Незадовго до цього, як ми добре пам'ятаємо, селу було виділено значні кредити — під весняно-польову кампанію. Відсіялись, відборонувались, пропололи. Карбованець потроху марнів (кільканадцять пунктів на тиждень), однак до того вже всі звикли, ніхто особливого нічого не помічав. І ось липень — стрибок з позначки 4501 карбованець за долар до 5750, зрештою,— припинення торгів. І знову, що цікаво, все збіглося з попереднім кредитуванням села — тепер вже для початку жнив. Цілком логічно: сіяли? доглядали? Не залишати ж урожай в полі! А ще — не залишати шахтарів без належної зарплати. Теж — додаткові дотації, мільйони готівки, що вплинуть на безготівкові мільярди.

Ми не знаємо, чи дійшов кредит до трудівників села, але, судячи з активності біржових торгів, до Агропромбанку він вже дійшов. Як не намагалось би переконати нас керівництво Нацбанку в тому, що воно не може впливати на результати торгів при НБУ, логіка «прямих кутів» на кривій курсу карбованця свідчить про протилежне. Надто багато-бо можна виграти, заздалегідь, знаючи про стрибок курсу. Останнє, скажімо, засвідчує стабільна рентабельність крос-операцій за схемою «долар — рубль — долар»: виручені від продажу в Москві доларів російські рублі продаються в Україні, після чого тут-таки в Україні конвертуються в долари. Наприклад, у травні рентабельність такої крос-операції становила — 1,2—1,3, у червні 0,97—1,2, у липні — 1,1—1,2.

Так, безумовно, російський рубль теж переживає не ліпші часи. Але можна передбачити хоча б його пульс, найближчі прояви хвороби. На Московській валютній біржі крива більш плавна і значно реальніше віддзеркалює інфляційні процеси.

Втім, Росія, зрозуміло, нам в цьому не указ. Мільярди, виділені селу, допоможуть багатьом і багатьом «зробити» на них гроші. А зробити без стрибка — неможливо. Тому результати торгів останнього тижня — лише очевидний початок нового витка спіралі «карбованець — долар». Держава, у якій не існує реальної можливості вкласти кошти, захистивши їх від інфляції, в землю, засоби виробництва чи нерухомість, може забезпечити лише один спосіб вкладення коштів — у валюту. За словами віце-прем'єр-міністра Віктора Пинзеника, на рахунках лише однієї з галузей нашого народного господарства лежить майже 500 мільярдів доларів, лежить без будь-якого руху. І суми ці лише зростатимуть. Підприємства намагаються (і ще більше намагатимуться) утримати «при собі» кошти, більше того — здобути нові кредити, аби останні теж вкласти в валюту. За останніми даними, уряд вже звільнив 20 підприємств від обов'язкового продажу 50 відсотків валютної виручки. А де двадцять, там, як ми знаємо, завтра буде тридцять, сорок, сто... Чи зможе не «відкашлювати» карбованець всі ці мудрі рішення і винятки з них кров'ю?

Отже, торги минулого тижня не відбулись. Однак на ринку продажу готівки комерційні банки, отримавши імпульс, підвищили планку: долар «подорожчав» на 7,3 відсотка за тиждень, німецька марка — на 3—4 відсотки, російський рубль — на 6—8 відсотків. Адекватно відреагував і «чорний ринок» — курс купівлі долара зріс до 3600—3700 купонів, курс продажу — до 4000—4100. Подальші події легко передбачити.

При цьому хочеться поділитись одним спостереженням: ви помітили, що, як правило, найближче до труни стоять і втирають найщиріші сльози ті, хто найбільше допомагав небіжчику помирати?

Олександр ХАРЧЕНКО, Анатолій ДРОБ'ЯЗКО.
(УНІАН).

ПОДАНО НА РАТИФІКАЦІЮ

Кабінет Міністрів України постановив подати на ратифікацію Верховної Ради України Договір між урядом України та урядом Литовської Республіки про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах, підписаний в м. Вільнюсі 7 липня 1993 року.

ПОВЕРНУТИ НАРОДУ ЗАРОБЛЕНЕ

Такою була і є позиція уряду Леоніда Кучми в боротьбі з розкраданням державних коштів

Останніми днями уважні читачі, мабуть, завважили, що в пресі прокотилася ціла хвиля критичних виступів про діяльність уряду. У цьому не слід би було вбачати нічого дивного. Конструктивна, спрямована на поліпшення роботи виконавчої влади критика — річ необхідна і корисна. Глибокий аналіз не тільки досягнутого, а й неминучих помилок, допущених на важкому шляху становлення незалежної економіки України, можна було б тільки вітати. Але у згаданих критичних виступах йдеться про сильне розчарування в діях уряду, про «невиправдані» надії, що покладалися на Л. Кучму. Чи випадковий такий масований залп критики?

Звичайно, мало хто тепер не розуміє, що вивести країну з економічної трясовини, до якої «народне господарство» колишнього Союзу скочувалося десятиліттями, нелегко і неможливо за такий короткий період діяльності уряду Л. Кучми. Та все ж кожен вже бачить, що перспектива тут є. Одним із головних завдань нового уряду з перших його кроків було навести порядок у витрачанні державних коштів, повести широку боротьбу із корупцією в державному апараті, однією із форм якої є розкрадання чи приховування валютних надходжень.

Боротьба ця не така проста як здається на перший погляд. Адже багато хто з керівників виробництв призвичаївся прикривати власну вигоду інтересами «трудового колективу» або іншими лазівками, що є у недосконалому законодавстві про підприємства. Ось чому у Леоніда Кучми нині виявилося так мало спільників у боротьбі з розбазарюванням державних коштів, впертішим став глухий опір діяльності уряду, що мала на меті повернути собі управління державними підприємствами, узяти контроль над державною власністю, що складає понад 90 відсотків економіки. Адже склалася дивна ситуація, коли державні підприємства, використовуючи державну сировину, енергію, інші ресурси, стали розпоряджатися прибутками від цього виробництва, як власними.

Звідси й одна з найголовніших причин гострої інфляції, яку переживає наша економіка. Отримавши право вивозити в інші країни дешеву вітчизняну продукцію, керівники багатьох підприємств вважають за краще лишати виручку на рахунках іноземних фірм в зарубіжних банках. Тим самим, маючи ніби свій інтерес, вони інвестують чужу економіку, зміцнюють валюти інших країн, посилюючи інфляцію у вітчизняній економіці.

Щоб покласти край такому розбазарюванню, Кабінет міністрів неодноразово намагався перевірити зовнішньоекономічну діяльність найбільших підприємств України, які є найбільшими експортерами продукції. Остання перевірка, проведена за дорученням Уряду від 16 червня ц. р. спеціалістами ряду міністерств і відомств, показала досить непривабливу картину. У ряді підприємств виручка в іноземній валюті не відповідала обсягам поставленої на експорт продукції або не надходила зовсім до Державного валютного фонду України. Частина підприємств не виконала положення Декрету Кабінету міністрів «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» щодо перерахування валютної виручки з-за кордону в Україну не пізніше 1 квітня 1993 року. Не всіма перевіреними підприємствами забезпечувалася еквівалентність здійснення бартерних операцій.

Так наприклад, на рахунок Харцизького сталедротоканатного заводу, що в Донецькій області, надійшло лише менше 13 відсотків валюти від обсягів проданої на експорт продукції. Решта ж була зарахована на рахунок малого підприємства «Інтек» у Московському банку «Кунцево».

На рахунках інофірм у закордонних банках «ховалася» велика валютна виручка за більшість поставленої за кордон продукції Дніпровського металургійного комбінату (Дніпропетровська область). Зусиллями Служби безпеки України валютний рахунок цього підприємства в м. Кельні (Німеччина) закритий. Донараховані суми податку на валютну виручку комбінату переведені до Державного валютного фонду України.

В женевському банку заховали свої валютні кошти за продану у 1992 році продукцію керівники великого миколаївського заводу «Океан». Матеріали цієї справи передані урядом до прокуратури.

«Відзначився» і Донецький металургійний комбінат, який, здійснюючи бартерні операції, отримав від іноземних партнерів продукції у розмірі 46 відсотків щодо вартості своєї продукції, відвантаженої іноземним партнерам.

«Не отримало» валютні кошти за експортну продукцію 1992 року в сумі майже 118 тисяч доларів США і Науково-виробниче об'єднання ім. М. Фрунзе (Сумська область). Крім того, це ж підприємство свідомо занижувало обсяги реалізованої минулого року за валюту продукції, а вже у 1993-му чомусь зовсім не одержало продукції від партнера — іноземної фірми за відвантажену їй продукцію на суму 360 тисяч екю. За матеріалами перевірки діяльності цього об'єднання вже порушено кримінальну справу.

Наведений сумний перелік розтягування народного майна керівниками державних підприємств можна було б продовжувати — згадані приклади характеризують діяльність лише частини великих підприємств-експортерів. Істотно, що уряд Леоніда Кучми доручив відповідним міністерствам і відомствам провести значно ширшу перевірку експортної діяльності багатьох підприємств практично всіх галузей. Попередні матеріали перевірки вже підтвердили, що частина підприємств також розпоряджається народними коштами, як своїми власними. Та у боротьбі із такими розкраданнями уряд Л. Кучми буде неухильним і послідовним. Вже найближчим часом Прес-служба Кабінету міністрів оприлюднить назви таких підприємств та прізвища їхніх керівників, що плутають державну валюту із власною.

Зібрані матеріали перевірок передані урядом до органів, що мають право згідно законодавству на слідство і суд. І уряд сподівається, що вони будуть об'єктивними.

Прес-служба Кабінету міністрів України.

«АЛЛО, АЛЛО, А ВОНО МОВЧИТЬ...»

Перебіг теперішнього нашого життя очима референта народного депутата

І дзвонять, і заходять люди до корпункту, щоб поділитися думками та спостереженнями, порадитися, знайти підтримку. Серед них для мене завжди бажаний Олег Матвієнко, модельник рудоремонтного заводу з міста Марганця. І не лише тому, що Олег Дмитрович — референт народного депутата України Володимира Негоди.

Думаю, добре відгукнуться про Матвієнка чимало виборців, які приходили до нього на прийом як до референта. Інша річ, що допомогти багатьом Матвієнку не вдалося — ось у чому драматизм його становища. Бо це не тільки поза його можливостями, а й загалом теперішнього нашого суспільства, спадщина від недавнього минулого дісталася тяжка. Та коли б цей висновок спонукав владні структури реально пом'якшувати людям перехід до нового життя. Натомість міськрада і міськвиконком, інші органи та інстанції, як ледве не щодня переконується Олег Дмитрович, не поспішають докладати зусиль навіть там, де спроможні чи й мусять зарадити. «Свої особисті проблеми розв'язують, а від людей ховаються», — каже він. І нікого ніщо, мовляв, не хвилює. Подобається ось така оцінка референта народного депутата чи не подобається, треба приймати її цілком чи частково, але одне безперечно: вона не абищо.

Кілька років підряд, скажімо, пенсіонер і інвалід війни з нікудишнім здоров'ям Микола Кирилович Землянченко мріяв біля свого помешкання, позбавленого будь-яких зручностей, «зліпити» прибудову. Не вистачало цегли. Куди не тикався, чув одне: «Немає, шукайте, самі». На третьому році «епопеї» взявся посприяти Матвієнко. І на нього замахали руками:

(Закінчення на 8-й стор.).

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО АКАДЕМІЮ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

Виходячи з необхідності комплексного розвитку правової науки та створення наукових засад розбудови української державності, **постановляю:**

1. Прийняти пропозицію групи провідних учених і заснувати Академію правових наук України як вищу галузеву наукову установу.

2. Академія правових наук України є самоврядною організацією, що діє на основі Статуту, може мати у своєму складі науково-дослідні інститути, науково-практичні центри, навчальні заклади, лабораторії, інші установи для організації та проведення досліджень у галузі держави та права.

3. Основними завданнями Академії правових наук України є:

комплексний розвиток правової науки, проведення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі держави та права;

наукове забезпечення правотворчої діяльності державних органів, вивчення та узагальнення механізмів реалізації актів законодавства;

визначення пріоритетних напрямів розбудови правової держави, наукове забезпечення здійснюваних реформ, підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення діяльності органів державної влади;

сприяння поширенню правової інформації, формування правосвідомості громадян, розвитку юридичної освіти в Україні;

узагальнення світового досвіду правового регулювання суспільних відносин;

інтеграція академічної, вузівської та галузевої правової науки з метою вироблення єдиної політики у цій сфері;

підтримка талановитих учених, сприяння науковій творчості молоді в галузі права.

4. Установити чисельність членів Академії правових наук України — 25 дійсних членів і 45 членів-кореспондентів.

5. Призначити ТАЦІЯ Василя Яковича президентом-організатором Академії правових наук України.

Затвердити дійсними членами-засновниками Академії правових наук України Бабія Б. М., Бурчака Ф. Г., Васильєва А. С., Воронову Л. К., Гончаренка В. Г., Грошового Ю. М., Закалюка А. П., Костицького М. В., Мамутова В. К., Рогожина А. Й., Семчика В. І., Сташиса В. В., Тимченка І. А., Цвєткова В. В., Цвіка М. В., Шемшученка Ю. С., Юзькова Л. П.

6. Перші вибори до Академії проводяться за Тимчасовим положенням про вибори до Академії правових наук України, що затверджується дійсними членами-засновниками Академії.

7. Кабінету Міністрів України здійснити необхідні заходи, пов'язані з організацією Академії правових наук України, фінансовим та матеріально-технічним забезпеченням її роботи, а також визначити перелік установ і закладів, що передаються Академії правових наук України.

Президент України
Л. КРАВЧУК
м. Київ 23 липня 1993 року

БУДЕ ЗАКОН — БУДЕ Й СЛУЖБА

Розпорядженням Кабінету міністрів утворено комісію з підготовки пропозицій, спрямованих на вдосконалення структури Кабінету міністрів України. Про її роботу розповідає міністр Кабінету міністрів Валерій ПУСТОВОЙТЕНКО:

— Головне, що уряд визначився із своїми повноваженнями. Згідно з ними й відпрацьовуємо структуру уряду. Скажімо, була необхідність призначити двох нових віце-прем'єр-міністрів — з питань зовнішньоекономічної діяльності й з питань військово-промислового комплексу. Крім того, чітко визначено коло питань кожного управління й відділу апарату Кабінету міністрів. Нині добираємо кадри, які могли б кваліфіковано й оперативно оцінювати ситуацію, готувати пропозиції, приймати рішення. Адже поширена думка про те, що Кабмін має роздуті штати, хибна. Навпаки, у нас не вистачає понад 200 чоловік. Хоча структура, яку ми відпрацьовуємо нині, й передбачає скорочення.

На останньому засіданні комісії з питань реформування уряду ми вирішили запросити до співробітництва зарубіжних фахівців. До речі, вони вважають, що в структурі нашого уряду є занадто багато комітетів, які ніби підміняють міністерства, замість того, щоб комітети входили до складу міністерств. Тоді, на їх думку, система управління не була б такою розпорошеною.

Втім, Кабінет міністрів спирається й на великий науково-практичний кадровий потенціал у самій Україні. При Кабінетові міністрів, скажімо, створено робочу групу з висококваліфікованих фахівців різних галузей народного господарства. Вони детально аналізують прийняті урядом документи, опрацьовують проекти законів, підготовлених Кабміном, а нині, зокрема, трудяться над програмою дій уряду щодо виходу України з економічної кризи.

Безумовно, проблеми, що існують в самому уряді, в його апараті, взагалі в системі державної влади, на мою думку, закономірні. Будується держава, розробляється, формується нова Конституція України. І саме в Основному Законі буде визначено, яку державу ми будуємо — президентську, парламентську, президентсько - парламентську. До речі, проект Закону «Про Кабінет міністрів» розроблено під президентсько-парламентську республіку. Нині цей законопроект, основоположний для уряду, вже опрацьований у постійних Комісіях Верховної Ради.

Однак є й інший законопроект — «Про державну службу», розроблений групою фахівців Кабінету міністрів, науковцями. Його розгляд також доцільно прискорити, щоб державна служба, врешті, стала престижною. Адже нині ми зазнаємо дефіциту саме висококваліфікованих державних службовців. Натомість вони віддають перевагу комерційним структурам, бізнесові. Адже ми не можемо запропонувати їм хоча б якусь соціальну захищеність, пристойний заробіток. Звичайно, введення цього Закону в дію потребуватиме великих коштів. Та якщо хочемо, щоб в уряді працювали професіонали з високими діловими і моральними якостями, які вміли б безпомилково оцінювати ситуацію, брати на себе відповідальність, повинні й гідно оплачувати таку державну службу.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

У постійних комісіях Верховної Ради України

РЕФЕРЕНДУМ МОЖЛИВИЙ ЧЕРЕЗ ВИБОРИ

Перерва у роботі пленарних засідань сесії, як відомо, не означає перерви у діяльності Верховної Ради, тим більше що на порядок денний дедалі гостріше виступають проблеми Конституції, від принципового розв'язання яких залежить і подальша розробка законопроектів, і, зрештою, увесь розвиток держави. В цьому зв'язку велике навантаження лягає, зокрема, на постійну Комісію з питань діяльності Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування. З її секретарем Сергієм МАКАРЕНКОМ — наша бесіда.

— Сергію Михайловичу, над чим нині, напередодні вересневого референдуму, працює ваша Комісія?

— Нам разом з Комісією з питань законодавства і законності доручено узагальнити пропозиції постійних комісій щодо додаткових запитань до затверджених Верховною Радою на референдум 26 вересня. Паралельно працюємо над законопроектами про вибори — голів Рад, депутатів місцевих Рад, а також — до Верховної Ради України.

Одначе, зрозуміло, що без принципового визначення конституційних засад неможливо нині зупинитися на якійсь системі виборів однозначно. Слід з'ясувати, скажімо, чи залишаємо радянську систему державного устрою, чи віддаємо перевагу принципові поділу влад і відокремленню самоврядування як форми самоорганізації громадян для вирішення питань місцевого значення. Адже формулювання про те, що Ради є державними органами місцевого самоврядування, було досить суперечливе. Поєднувалися зовсім несумісні поняття. Бо не завжди інтереси державних органів збігаються з інтересами населення даної території, які виражають органи самоврядування.

У вересні необхідно внести на розгляд парламенту проект нової Конституції України, принаймні почати його обговорення, а потім проголосувати основні положення і визначитися.

— Сергію Михайловичу, які, на ваш погляд, з ключових положень проекту Основного Закону можуть не знайти підтримки парламенту?

— З досвіду роботи в постійній Комісії з питань діяльності Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування над відповідними законопроектами, що відображали відокремлення самоврядування від системи державної влади, можу сказати, що ця проблема залишиться каменем спотикання і під час обговорення проекту нової Конституції. Нині, якщо ви стежите за дискусіями у парламенті, раз у раз лунає критика на адресу такого інституту, як представники Президента. Деякі районні Ради водночас не погоджуються з тим, що сільським Радам, тобто базовому рівню, надано широкі повноваження.

Крім того, можуть виникнути дебати з приводу прав громадян, які гарантує держава. За гарантовані можна вважати права, котрі захищаються юридично, скажімо судом. Чи може взяти держава обов'язок гарантувати право на житло, роботу, соціальний захист за умови ринкових відносин в економіці? Це ще слід з'ясувати під час обговорення Конституції.

Далі, постануть суперечки щодо інституту Президента, його місця у структурі державної виконавчої влади: Президент — Кабінет міністрів, двопалатний — однопалатний парламент, статус областей (автономії з федеральним устроєм чи загальна унітаризація).

— Мабуть, деякі з цих питань буде винесено на референдум?

— Дехто вважає це за доцільне. Можливо, й так. Але 26 вересня неможливо провести референдум і з цих питань, якщо ми, звичайно, хочемо, щоб громадяни свідомо дали відповідь на поставлені проблеми. Без широкої роз'яснювальної роботи сподіватися на свідомий вибір — марна справа. Реально ці питання можуть бути предметом референдуму десь у грудні чи вже навіть наступного року.

— Чи не вважаєте ви, Сергію Михайловичу, що проводити референдум у вересні, висловлю таку «крамольну» думку, недоцільно?

— Моя особиста позиція така: обговорити у Верховній Раді проект нової Конституції, провести широку роз'яснювальну роботу зі спірних положень, що не будуть ухвалені цим складом парламенту, оголосити наступні вибори до нього. Я вважаю, що референдум повинен відбутися, так би мовити, через вибори. Кандидати у депутати мають у своїх передвиборних програмах відповісти на ключові питання, з яких парламент не дійде згоди. А громадяни й проголосують за виразників тих чи інших програм.

— Тобто ви припускаєте, що нову Конституцію прийматиме новий склад Верховної Ради?

— Так може статися. Новий парламент має грунтуватися на проекті Конституції, напрацьованому нинішнім складом ВР.

— Як ви ставитеся до думки про дострокові вибори нового парламенту?

— До речі, відпрацьовується така пропозиція — замінити питання, винесене на референдум 26 вересня, саме на те, що поставили ви. Таке ж питання внести й щодо Президента...

У принципі, реально жодна з партій чи блоків ще деякий час не зможе набрати, на мою думку, переважної більшості мандатів. Мені здається, що приблизно однакову кількість голосів мають шанс здобути соціалісти-комуністи, ліберальні демократи, національ-демократи. Отже, законодавчий орган, як і нині, не матиме сталої більшості. Ліберальні демократи лише з окремих питань знаходитимуть компроміс то з соціалістами-комуністами, то з національ-демократами. Більшість може бути «плаваюча». Від такого складу парламенту не можна очікувати стабільності. У цьому зв'язку виправдане й заперечення щодо парламентської держави. Я схиляюся до думки, що Україна має бути президентською або парламентсько-президентською державою, в якій взаємовідносини між парламентом і президентською структурою чітко врегульовані, і кожен працює в межах своєї компетенції і знає ці межі.

Вважаю також, що винесення на референдум додаткових питань, тих ключових, про які ми вже з вами говорили на початку, також нічого само по собі не дасть. Ось гіпотетично припустимо, що громадяни висловляться за парламентську республіку. Але хто мене, приміром, чи інших депутатів, які не є прихильниками парламентської республіки, може змусити голосувати за неї, ухвалюючи відповідні положення законів? Ніхто. І законами може бути знівельовано те, за що висловився народ. Отже, нібито вважатиметься, що республіка парламентська, але на ділі, законодавчо вона буде, скажімо, президентська. Я кажу це до того, що результати референдуму не завжди можуть втілюватися в життя.

...Цими спекотними днями в Комісії, хоча й не проводяться засідання, триває гарячі дебати, копітка робота, що у вересні має дати свої плоди.

Бесіду вела
Світлана ПИСАРЕНКО.

ПОДАТКИ В МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

На гостей, які прибувають у Чернівці, чекає малоприємний «сюрприз». Крім основної плати, передбаченої прейскурантом за проживання у готелях, їм доведеться вносити додатково ще двадцять процентів коштів від загальної вартості номера чи місця у ньому.

Такий порядок вводиться згідно з рішенням сесії міської Ради про впровадження місцевих податків та платежів. Щоправда його дія безпосередньо зачепила й корінних чернівчан. У першу чергу нововведення стосується власників автомобілів, яким за паркування машин на тимчасових стоянках тепер доведеться платити від десяти до тридцяти купонів за годину. Ще відчутніше вдарить по кишені продавців товару на ринках та власників дрібних крамниць і кіосків: щоденно їм доведеться виймати з гаманців від тисячі до десяти тисяч купонів.

Місцеві податки і платежі вводяться також на господарів, котрі утримують собак у державних та приватизованих квартирах, на використання міської символіки у комерційних цілях, випуск листівок та буклетів із зображенням історичних та архітектурних пам'яток Чернівців, знімання комерційних фільмів та телесюжетів, встановлення рекламних плакатів на вулицях, майданах та в інших громадських місцях.

Залишається додати, що нові види податків ввели з 20 липня нинішнього року і від них повністю або частково звільняються інваліди війни та праці, одинокі престарілі, учасники ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, а також люди, які тривалий час проживали на зараженій території.

Володимир ПЕЛЕХ.

Продиктовано в номер

Уряд віддає борги: кролям — корми, флотові — пальне

Рішенням Кабінету міністрів України Укоопспілці, Українському товариству кролівників і звірівників- любителів, колективним і державним сільгосппідприємствам виділено понад 1,6 мільйона тонн концкормів. «Додатковим пайком» уряд сподівається значно збільшити обсяги сільгосппродукції у третьому кварталі цього року.
Надано «допомогу» й Держрибгоспрому: йому дозволено самостійно розв'язувати питання доцільності проведення за межами України обмінно-закупівельних операцій з виділеним на 1993 рік дизельним пальним.

Курултай за єдність

Вчора у Сімферополі в урочистій обстановці відкрилася друга сесія другого Курултаю кримськотатарського народу. В її роботі беруть участь 220 делегатів. Присутні численні гості з України, РФ, Узбекистану, Таджикистану, Надзвичайний і Повноважний посол Туреччини в Україні Аджар Гермен, перший секретар посольства США в Україні Джон Степанчук, відповідальні працівники цих посольств. На Курултай також прибули лідери кримськотатарських організацій, керівники общин кримськотатарського народу Туреччини, Німеччини, США, Угорщини, Румунії, Голландії, Турецької Республіки Кіпр, інших країн. Роботу сесії висвітлюють понад 100 кореспондентів, які представляють засоби масової інформації п'яти континентів.
Голова Меджлісу кримськотатарського народу Мустафар Джемілєв, відкриваючи сесію, зокрема сказав: «Ми виступаємо за відновлення нашої державності в рамках держави Україна».
Сформовані робочі групи Курултаю, затверджено порядок денний. Зокрема, сесії належить розглянути звіт про діяльність Меджлісу кримськотатарського народу по виконанню рішень першої сесії другого Курултаю, питання «про суспільно-політичну ситуацію в Криму і в Україні і завдання Курултаю кримсько-татарського народу, соціально-економічне становище кримськотатарського народу — проблеми повернення і обустрою», внести зміни та доповнення до регламенту Курултаю, провести ротацію членів Меджлісу і ревізійної комісії курултаю.
У другій половині дня з доповіддю про діяльність Меджлісу кримськотатарського народу по виконанню рішень першої сесії Курултаю, виступив голова Меджлісу кримськотатарського народу Мустафа Джемілєв. Намічається, що робота Курултаю завершиться 30, а можливо, й 31 липня.
На сесію Курултаю офіційно були запрошені Голова ВР Криму М. Багров і Голова Ради міністрів Криму Б. Самсонов, але вони на Курултай не прибули.

Ліга підприємців АПК протестує проти розпорядження Мінсільгосппроду України

Українська Ліга підприємців АПК надіслала звернення міністру Мінсільгосппроду України Юрію Карасику, в якому вимагає переглянути розпорядження про заборону обласним об'єднанням хлібопродуктів приймати та зберігати сільгосппродукцію від комерційних структур. На думку голови координаційної ради Ліги Леоніда Козаченка, це розпорядження може призвести до хаосу у взаємовідносинах між державою, виробниками і комерційними структурами, до невиправданих втрат. На своєму засіданні підприємці АПК визнали розпорядження міністра протиправним і таким, що суперечить чинному законодавству України.

Резонанс

Конгрес українців півдня Криму

25 липня у Ялті відбувся конгрес українців півдня Криму, який зібрав делегатів від усіх населених пунктів південнобережжя — від Фороса до селища Малоречєнського, поблизу Алушти. Як відомо, впродовж останніх місяців відбулися перший конгрес українців Криму, конгрес українців Севастополя. Восени намічається скликання конгресу українців північного Криму. І за ним — другого конгресу українців усього півострова. На конгресі в Ялті увага акцентувалася на непростій ситуації, що склалася в нашій державі, всі делегати гнівно засудили постанову ВР РФ «Про статус м. Севастополя». Голова Кримської організації Спілки офіцерів України підполковник Сергій Литвин розцінив цю постанову як спробу «спровокувати конфлікт між Україною і Росією, а то й нові світові війни з обвальним переділом кордонів». Тому, на думку Литвина, необхідно, «не гаючи часу, виконати заповіти наших великих військових попередників Євгена Коновальця і Симона Петлюри: якомога швидше створити свою, справді національну, могутню Українську армію, яка стане на кордонах і надійно загородить шлях імперським ордам в Україну».

Народний депутат України, заступник міністра з питань національностей і міграції Олександр Піскун закликав присутніх до міжнаціональної злагоди, висловив надію, що українці півострова, разом з іншими народами, які населяють Крим, зроблять усе можливе, аби зберегти мир і спокій. Народний депутат України, головний редактор газети «Голос України» Сергій Правденко передав вітання конгресові від редколегії газети, нагадав, що не Україна розвалила Союз (хоча це й був об'єктивний процес і його вже ніхто не міг зупинити), а Росія. Вона першою прийняла Декларацію про державний суверенітет. «Це мають знати і пам'ятати російські шовіністи, — зазначив Правденко і продовжив, — а щодо інсинуацій навколо президента Криму, то хочу сказати, що Кримові потрібен не президент, а представник Президента України».

У роботі конгресу також узяли участь народні депутати України Михайло Швайка і Олександр Воробйов.

Конгрес прийняв звернення до Алуштинської і Ялтинської міських Рад народних депутатів, у якому, зокрема, вимагає починаючи з 1993 року поступово перевести окремі середні школи і дитячі садки на українське навчання і виховання, підняти нарешті державні прапори України над будинками державної влади, «демонтувати пам'ятники більшовицьким катам колишнього радянського народу». В ухвалі конгресу «Про засоби масової інформації» доводиться до відома Президента України, Служби безпеки Алушти, Ялти і України, що «незрозуміле їх споглядацьке ставлення до інформаційної блокади і відвертої антиукраїнської діяльності більшості засобів масової інформації у нашому регіоні».

Конгрес закликав Президента і ВР України вжити рішучих заходів для наведення конституційного порядку в Севастополі, для негайного поділу ЧФ і виведення його російської частини з портів України, в тому числі і з Севастополя. В ухвалі з цього приводу, зокрема, йдеться: «На ЧФ, у Севастополі та Криму нині вирішується доля нашої держави. Просимо керівництво України пам'ятати про це». Прийнято вітальну телеграму Курултаю кримськотатарського народу, що розпочне свою роботу 27 липня.

Було одноголосно обрано координаційну раду конгресу українців півдня Криму.

Олександр ПІЛАТ.

Подробиці

Повернення на батьківщину

У Донецькій області, як уже повідомляв «Голос України», діє спеціальна комісія — по уточненню місць поховань італійських вояків, які загинули тут в роки другої світової війни.

— На території колишньої Сталінської області, — розповів керівник соціально-психологічної служби Донецького облвійськкомату Володимир Подолян, — як відомо, під час Великої Вітчизняної війни точилися жорстокі бої. У тому пеклі загинуло немало італійців. Згадаймо відомий фільм «Вони йшли на схід». Особливо багато полягло їх під час наступу фашистів на Сталінград, а також при відступі від Волги. Поховання італійців є в самому Донецьку — в районі залізничного та Північного автовокзалу, в Олександрівському, Шахтарському, Ясинуватському районах. Ми уточнюємо місця поховань, обстежуємо їхній стан. З цим проханням до нас звернулася італійська сторона. Вона має на меті повернення останків співвітчизників на батьківщину.

Анатолій ЯКОВЕНКО.

Прецедент

Надія на клуб

Рада крайової організації Народного Руху України заявила про створення клубу виборців «Україна». Мета клубу: сприяти запоріжцям у тому, щоб вони свідомо обирали депутатів серед енергійних, освічених людей, які здатні вивести економіку з кризи і відстоювати гідно демократичну неподільну Україну.

Співзасновниками клубу виступили також місцеві організації УРП, ДемПУ, Конгресу національно-демократичних сил, об'єднання «Державна Самостійність України», Всеукраїнського об'єднання солідарності трудівників, незалежної профспілки Запорізького електроапаратного заводу та інші.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Коротко

Все можемо, коли дружно

Дніпропетровське виробниче об'єднання «Дніпрошина» почало випуск нової продукції — гумових амортизаторів

Раніше їх постачала Росія, але тепер, коли рубль став валютою, виникли проблеми з розрахунками. Ідею налагодити випуск місцевої продукції надали спеціалісти «Південмашу», котрі налагодили випуск власних тролейбусів. Вони ж і випускають необхідне обладнання. Шинники обіцяють забезпечити гумовими амортизаторами весь тролейбусний парк України. Скориставшись підказкою, вони приступили до виготовлення пневматичних підвісок і для «Ікарусів».

Володимир ЗЕМЛЯНИЙ.
Дніпропетровськ.

Кіровоградський буквар

Першу в житті книгу для дитини видала тридцятитисячним тиражем міська «Вечірня газета». Упорядкували буквар вихователі кіровоградських дитсадків, а оформив гарними кольоровими ілюстраціями художник місцевого лялькового театру, заслужений працівник культури України Василь Остапенко.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

Жива ще багатотиражка!

На 16-ти із 20-ти вугільних підприємств обласного центру щотижня виходять багатотиражні газети. Попри всілякі сьогоденні труднощі, ВО «Донецьквугілля» знаходить кошти, щоб підтримати шахтарську пресу.

— Наше вугледобувне об'єднання є самим крупним у Європі, — пояснює заступник генерального директора «Донецьквугілля» П.Поляков. — І сьогодні дуже важливо малій пресі тримати руку на пульсі життя не тільки свого колективу, але й всього об'єднання. Матеріальну ж підтримку ми, не зважаючи на економічні труднощі, гарантуємо.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Біохіміки для спорту

Розширився вибір майбутніх спеціальностей для абітурієнтів Донецького державного університету. Із Міністерства освіти отримали підтвердження на відкриття нових груп. Одна з них набирається на історичний факультет зі спеціальності політологія, друга — на хімічний, тут студенти будуть спеціалізуватися з біохімії спорту.

Київ

Церква у стилі «кабро»

У виставочному залі Союзу художників України, що на Володимирській вулиці, проходить виставка Уілтона С.Тіффта «Американський портрет України», організована посольством США у Києві. Фотографії, частина з яких виконана в унікальній техніці «кабро», вражають ефектом тривимірності і дивного внутрішнього світла. Символічно, що чільне місце серед мотивів фоторобіт посідає українська церква: її архітектура, інтер'єр, людина.

Ганна РОМАНЦОВА.

Одеса

Не такий «Еней» уже й моторний...

Широко розрекламоване парусно-моторне судно «Еней» — копія козацького корабля 17-го століття, ентузіасти створення якого мали намір, відправляючись за маршрутом морських походів запорізьких козаків по Чорному й Середземному морях, засвідчити, що Україна уже в ті далекі часи мала власний надійний флот і була морською державою, — сіло, схоже, «на мілину». Відбувши в кінці листопада минулого року з Одеси, судно за ці місяці побувало в кількох портах Туреччини, Греції, Італії. Свій рейс воно мало б завершити в Англії, та керівник експедиції Іван Савицький змушений оголосити про припинення походу. Причина одна — нестача коштів на ремонт судна, поповнення запасів продовольства, інші потреби.

Зараз «Еней» кинув якір в грецькому порту Пірей. Спонсорів, які б субсидували його дальший похід, не знаходиться. Екіпаж судна, — а це 27 чоловік, які взяли на себе обов'язок пронести український жовто-блакитний прапор до берегів Альбіону, популяризуючи за кордоном історію і культуру України, — очікують підтримки з боку уряду своєї країни. Чи дочекаються?

Георгій ВОРОТНЮК.

Харків

Клондайки бувають різні

Виявивши на підпільному ринку дорогоцінних металів індій і галій, перед якими блякне навіть золото, працівники карного розшуку вийшли на місцевий клондайк — Інститут проблем машинобудування Академії наук України. Провідний інженер цього поважного наукового закладу, такий собі К. — шляхом махінації з документами (класичний спосіб) став володарем цілого багатства — 20 кілограмів індію і 16 кілограмів галію. Цей скарб оцінюється, як мінімум, у 410 мільйонів карбованців.

Факт крадіжки в особливо великих розмірах наявний. Залишається загадкою, як у такому поважному академічному інституті стало можливим «списати» дорогоцінних металів на фантастичну суму.

Ольга ДРОЗДОВА.

Застереження

КОЛИ «ЧУБИ ТРІЩАТЬ» НЕ ЗА ПРИСЛІВ'ЯМ

Нарешті всі уболівальники за добрі російсько-американські відносини можуть зітхнути спокійно. Трохи більш як тиждень тому усунуто, мабуть, найбільший камінь спотикання у контактах між Москвою та Вашингтоном.

ТРОШКИ ІСТОРІЇ

Ідеться про угоду між Головкосмосом та Індійською національною організацією з досліджень космосу, укладену ще в січні 1991 року. Згідно з нею ця колишня загальносоюзна структура зобов'язалася поставити Індії ракетні кріогенні двигуни разом з технологією їхнього виробництва. Не безкоштовно, звичайно. За підрахунками експертів, СРСР мав одержати від цієї оборудки від 350 до 400 мільйонів доларів. Невдовзі Союз розвалився, а всі зобов'язання за договором перебрала на себе Росія, що і було підтверджено пізніше, під час офіційного візиту до Делі Президента Б. Єльцина.

Однак підтвердження це спричинило на берегах Потомаку вкрай негативну реакцію. Хоча Індія неодноразово заявляла усьому світові, що російські двигуни та технології потрібні їй винятково для мирного освоєння космосу, Вашингтон розпочав кампанію тиску на обидві країни, насамперед на «продавця». Вимога була єдина — розірвати угоду, яка, мовляв, порушує режим нерозповсюдження зброї масового знищення та засобів її доставки.

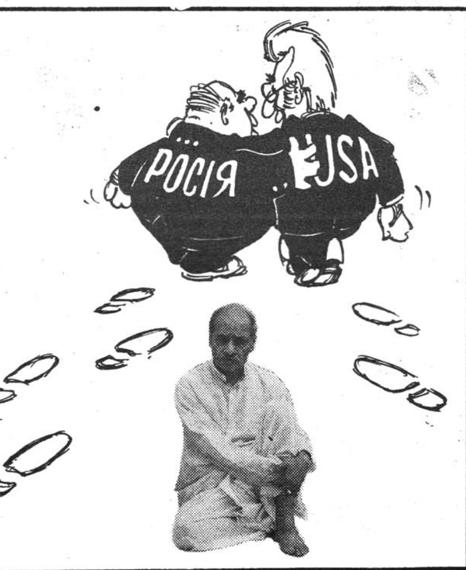
Твердження, відверто кажучи, непереконливе. Річ у тім, що індійці вже мають власні ракетоносії, спроможні навіть супутники на орбіту виводити. Багато оглядачів вважають тим часом, що за американськими вимогами криються прагматичніші цілі економічного характеру. А саме — зберегти провідну роль компаній США на світовому ринку ракетних технологій.

Розуміли це, схоже, і в Москві. Спочатку урядові кола Росії і чути нічого не хотіли про якийсь перегляд чи взагалі відмову від такого вигідного багатомільйонного контракту, та ще й у твердій валюті. В московській пресі друкували статті, в яких позицію Сполучених Штатів напрямки кваліфікували як зазіхання на національні російські інтереси т. ін.

ДОМОВИЛИСЯ ВСЕ Ж ПОЛЮБОВНО

Час, втім, минав, економічна ситуація в Росії не покращувалася. А Білий дім від своїх вимог відмовлятися не збирався. Причому, облишивши політичний тиск, вдався до безпрограшного засобу — погроз ввести економічні санкції. Зокрема, з 15 липня нинішнього року планувалося взагалі припинити переговори про можливість запуску на орбіту американських комерційних вантажів за допомогою російських ракетоносіїв. Що, як підраховано, в разі підписання відповідних контрактів поповнить валютну казну Російської Федерації на 700 мільйонів доларів. Порівняйте суму угоди з Індією у 350 мільйонів. Тут вигода може бути вдвічі більша. Крім того, через непоступливість Росії постійно відкладався американською стороною візит за океан прем'єра В. Черномирдіна для підписання пакету економічних угод. А це вже мільярди...

Враховуючи все це, Москві довелося хутко вносити корективи до поняття російських національних інтересів. За справу взявся персонально Б. Єльцин. Пообіцявши на нараді «сімки» у Токіо нинішньому главі Білого дому «вивести ситуацію з кризи», він саме напередодні введення Америкою згаданих санкцій направив до Вашингтона нову делегацію. Причому цього разу її очолив голова вже російського Головкосмосу Ю. Коптєв, а не «твердокурсник» віце-прем'єр О. Шохін та представники Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків РФ. Саме вони до останнього намагалися зберегти російсько-індійський контракт, вважаючи, мабуть, що краще 350 мільйонів в «руці», ніж 700 мільйонів, але в «небі».

Дійсно, є над чим замислитися індійському прем'єру Нарасімха Рао.

Переговори «команди» Коптєва, як і очікувалося, були недовгі. За його словами, досягнуто компромісу, тобто Росія не виконуватиме контракт з Індією щодо постачання їй ракетних технологій. Від себе додам — компромісу, що дуже схожий на поступку.

«А ЩО МИ ЗРОБИМО?»

Як сприйняте це полюбовне рішення у самій Індії? Адже, домовляючись між собою, ні США, ні Росія не брали до уваги її інтереси. «А що ми можемо зробити?», — заявив з цього приводу індійський міністр закордонних справ Д. Сингх. Він вважає: коли розпався СРСР і США залишилися єдиною супердержавою, можливості Індії дуже обмежені.

Сказано емоційно, але спрощено. Росію, як на мене, ранувато списувати з рахунку як великодержаву. У сьогоднішньому світі, після зникнення оборонних блоків, найбільші й напотужніші держави все одно групуватимуться, створюватимуть нові союзи, йдучи частенько на поступки за рахунок колишніх найліпших друзів. Наш північний сусід — тут не виняток. Тобто, якщо перефразувати відоме прислів'я, — коли пани «домовлятимуться», то у третіх країн «чуби тріщатимуть». І забувати про це нам в Україні ніяк не можна.

Ігор ГРУШКО.

А як у них!

ДО ТЮРМИ ЗА ОБРАЗУ ПРЕЗИДЕНТА

«Пан Беріша, ви вбивця Албанії!» — під таким заголовком тиранський журнал «Комбі» («Боротьба») надрукував статтю лідера опозиційної ультралівої Партії національної єдності Ідаєта Бетірі. В ній він заявляє, що офіційна Тирана і, зокрема Президент країни Салі Беріша, байдужі до долі албанців у Македонії та Греції. Бетірі також звинувачує главу держави за напружену ситуацію, нестабільність у самій Албанії.

Власті розцінили цю журнальну статтю як наклеп на Президента і засудили автора до шестимісячного ув'язнення. На знак незгоди більш як 100 прихильників Бетірі освистали суд. Поліція заарештувала кількох чоловік. Як зазначають оглядачі, в постсоціалістичних країнах це поки що єдиний випадок, коли за образу Президента карають у такий спосіб.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Контакти

ПЕРСПЕКТИВИ ПРИВАБЛИВІ, ЯКЩО ПОДОЛАТИ БАР'ЄРИ

Закон «Про фінансове забезпечення деяких заходів у відносинах з Молдовою» прийнято румунським парламентом. Цей документ дозволить почати важливі спільні проекти, а також надати 2450 стипендій уряду Румунії на наступний навчальний рік для навчання молдовських студентів. Планується також підписання ряду документів. Про це заявив під час вручення вірчих грамот Президенту Молдови Мірчі Снєгуру Надзвичайний і Повноважний Посол Румунії Маріан Єнаке. Він також відзначив, що «Румунія діє рішуче з метою зміцнення економічної інтеграції та забезпечення спільності культурного і духовного простору двох країн».

Президент Молдови відзначив, що лінія республіки на економічну і культурну інтеграцію з Румунією є пріоритетною. Він також підкреслив, що для здійснення цих намірів обом країнам «належить подолати чимало бар'єрів».

Світлана ЧАЛА.

Експрес-інформація

КЕРІВНИКИ РОСІЇ ЗАСУДЖУЮТЬ ДІЇ ЦЕНТРОБАНКУ

Політично й економічно шкідливим назвав рішення Центрального банку Росії щодо обміну старих купюр міністр фінансів цієї держави Федоров. Він заявив, що подібну акцію можна розцінити як обман народу. Не менш категорично висловився з цього приводу й Генеральний прокурор Росії В. Степанков. Висловлюючи свій протест, В. Степанков сказав, що законодавством Росії не передбачено обмеження права власності. Тому волюнтаристський обмін грошей нагадує звичайнісіньку конфіскацію.

ІЗРАЇЛЬ БОМБАРДУЄ ЛІВАН

Тридцять бойових вильотів на Ліван здійснено ізраїльською авіацією за минулу добу. Було піддано бомбардуванню міста і населені пункти півдня країни, західної частини долини Бекаа, табори палестинських біженців вздовж морського побережжя Лівану. В результаті воєнної акції загинуло дев'яносто і поранено близько двохсот мирних жителів. Ліванський уряд звернувся до Ради Безпеки ООН з проханням скликати термінове засідання цієї організації. Як зазначають оглядачі, це найбільша військова акція Ізраїлю проти Лівану та палестинців за останнє десятиліття.

БАРАННИКОВУ ОГОЛОШЕНО ДОГАНУ

Засідання Ради Безпеки Росії під головуванням Б. Єльцина відбулося в Москві. Його учасники розглядали питання стабілізації ситуації на таджико-афганському кордоні. За недоліки в роботі міністрові безпеки В. Баранникову було оголошено догану, а командувача прикордонними військами генерала В. Шляхтина звільнено з посади. Відніні загальне оперативне керівництво підрозділами всіх силових міністерств у регіоні здійснюватиме міністр оборони Росії П. Грачов.

ЗВІАДИСТИ ДЕМОНСТРУЮТЬ СИЛУ

Прихильники екс-президента Грузії З. Гамсахурдіа взяли під контроль місто Сенаки, що на заході республіки. Вони заявили, що мають на меті контролювати призов до армії. За неперевіреними даними, звіадистів підтримували загони, що підпорядковуються колишньому міністрові оборони Грузії Т. Кітовані.

Тим часом тривають запеклі бої на півночі від Сухумі. Учасники бойових дій активно використовують артилерію та бронетехніку. Обидві сторони зазнають втрат.

ЛІДЕР ОВП ГОТОВИЙ ЗУСТРІТИСЯ З І. РАБИНОМ

Зустріч представників ізраїльського кнесету (парламенту) та представників вищого керівництва Організації визволення Палестини (ОВП) відбулася в столиці Тунісу. Основною метою зустрічі було налагодження прямих контактів між ізраїльським керівництвом і ОВП, щоб зблизити їхні позиції на двосторонніх мирних переговорах. Члени виконкому ОВП підтвердили готовність Я. Арафата зустрітися з прем'єр-міністром Ізраїлю І. Рабином.

ПОЛОНЕНО 108 ХОРВАТІВ

У результаті наступальних операцій мусульманські війська захопили місто Бугойно, що в центральній Боснії. Залишки хорватської бригади — 108 чоловік, які обороняли місто,— здалися в полон. Бугойно — четвертий населений пункт, відбитий мусульманами в хорватів. Однак позиції мусульманських військ у регіоні залишаються хиткими. Адже на допомогу місцевим хорватам прибувають підрозділи регулярної армії Хорватії, які незабаром візьмуть участь у бойових діях.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Справи кримінальні

РОЗПЛАТА ЗА ГУМАНІЗМ

Розплачуючись доларами за куплену на одному з ринків Бішкека полуницю, американка Шіла Стенктон, представник Міжнародної консультативної служби при фонді держмайна Киргизстану, не звернула уваги на двох «джигітів», котрі жадібними очима вп'ялися в її гаманець. Вибравши мить, хлопці підскочили й почали видирати в Шіли гроші. Дівчина-перекладачка спробувала заступитися, та молодики обляли її брутальними словами й відкинули. Народ, що зібрався на базарі, ліниво спостерігав за тим, що коїлося. У короткому, але гарячому поєдинку перемогла американка. «Бакси» залишилися в неї.

Сумний факт: Бішкек стає дедалі небезпечним для законослухняних громадян та іноземців. Не так давно хулігани в тролейбусі побили американського професора, котрий приїхав до Киргизстану з гуманітарною допомогою. А що вже казати про серію квартирних пограбувань, що їх зазнали співробітники низки посольств іноземних держав?

Ще донедавна Бішкеком можна було без особливого побоювання розгулювати навіть серед ночі. Зараз з настанням сутінків його мешканці поспішають по домівках, за надійні засуви. Та, як видно, не всі ці засуви, навіть імпортного виробництва, можуть встояти перед знахабнілою злочинністю.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Приватизація

КРАЩЕ ПЛАТНА ПОСМІШКА, НІЖ БЕЗПЛАТНА ГРУБІСТЬ

Дивують нескінченні дискусії і суперечки навколо приватизації в торгівлі. Одні до хрипоти заперечують «капіталізацію», інші — навпаки. Хоча можна зрозуміти пенсіонерів та інших неімущих — їм приватні крамниці ні до чого. На злиденні копійки, що отримують від держави, можна лише животіти. Їм, безперечно, потрібні державні магазини з фіксованими цінами.

Мені й таким, як я, молодим підприємливим хлопцям (хоч працюю я водієм і не в комерційних структурах) розмови про приватизацію торгівлі здаються смішні. Невже незрозуміло, що магазини необхідно віддати чи продати в приватні руки. І чим швидше, тим краще. Інакше, залишені без центрального планового керівництва і постачання, котрі хоч якось тримали на плаву нашу дефективну торгівлю, вони остаточно розваляться або перетворяться у склади для жувальних гумок та непридатного до вживання шоколаду.

І такі ми вже бачимо на кожному кроці, де завідувач кава сидить у пошарпаному кабінеті і за звичкою чекає, коли привезуть з бази товар, а знудьговані дівчата-продавці мало не сплять на порожніх прилавках... Випадковий покупець, насміливши порушити їхню дрімоту, дістане таку відсіч, що забуде, як його звати.

Можливе таке у приватника? Навіть пересічний крамар, цей зародок майбутньої цивілізованої приватної торгівлі, не дозволить цього.

Тому я за приватну торгівлю, за приватні універмаги (а не будки-«шанхаї»), за приватні кафе. Там завжди буде комфорт, культура обслуговування, звичайно, не соціалістична з «навантаженням». А головне — там будуть товари. Хай дорогі,— то казки, що в «Європах» все дешево, ледь не безплатно. Хто бував там, знає, що навіть приязна усмішка продавця не безплатна — за неї платить гроші власник магазину. А він, у свою чергу, «закладе» її в ціну товару. А з нього, тобто з його доходів, держава візьме належні податки.

Втім, для чого даремно ламати списи, сперечаючись, приватизувати торгівлю чи ні? Хіба краще хтось придумав, за те, що давно вже існує в західному світі і цілком влаштовує споживачів?!

Максим БІЛЕНКО,
водій.

Черкаси.

Польовий стан

ГАРНА ШТУКА — АВТОПОЇЗД

Жнивними клопотами охоплені всі райони Донеччини. Ранні зернові вже скошено на 400 тисячах гектарів, обмолочено — на 200 тисячах. Середня урожайність поки що 31,5 центнера з гектара.

Велику допомогу подає селянам обласне транспортне об'єднання. На жнива кинуто понад тисячу машин, у переважній більшості із спеціальними причепами для перевезення зерна. Автопоїзди для Донеччини — не новина. Завдяки їм торік заощаджено 30 відсотків пального, було значно скорочено загін водіїв.

Косовиця ранніх зернових ще триває, а колектив об'єднання вже дбає про завтрашній день — недавно укладено угоди з десятьма районами Вінниччини на перевезення цукрових буряків. Цього року сюди прибуде 1400 донецьких машин.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область.

ЛОПАТА ЗАМІСТЬ АГРЕГАТА

Мляво йде обмолот ранніх зернових на Кіровоградщині, хоча урожай очікується непоганий. З 572 тисяч гектарів урожай зібрано лише на 26 тисячах. Більше половини районів до збирання ще й не приступали. Якщо в Ульяновському скосили хліба на 6,5 тисячі гектарів, а зібрали з 2,7 тисячі, то в Долинському, Компаніївському та інших впорали ледве по 100 гектарів.

Особливо тривожить те, що хліб державі господарства не продають. Є цьому і виправдання. Вологість зерна становить 19—20 відсотків за належних 14. Сушити його в колгоспах вигідно, а на хлібоприймальних підприємствах — ні, бо на кожну тонну зерна треба затратити 11—12 кілограмів солярки. А кілограм її нині коштує 1100—1300 купонів. Запевнення Кабінету міністрів про стабільність ціни на дизпальне в межах 750 купонів за кілограм ділом не підтверджується. Як і раніше, «правлять бал» комерційні структури. Тож голові колгоспу вигідніше замість зерносушильного агрегата дати роботу на току жінкам з лопатами.

Кіровоградці не відмовляються від зобов'язання продати державі мільйон тонн зерна, але без її конкретної допомоги зробити це буде непросто.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Не без добрих людей

ПОСИЛКИ ВІД «СОНЦЯ»

Французька асоціація «Сонце — дітям-жертвам Чорнобиля» існує лише рік. Щоправда, її активісти, серед яких двоє французів українського походження, почали діяти ще в 1990 році. Вони знайшли сім'ї, які згодилися прийняти на відпочинок українських дітей, потерпілих від Чорнобиля.

Відтоді двічі на рік — влітку і взимку — наші діти їдуть до Франції. Там до них так прив'язуються, що запрошують до себе знову. Та асоціація висуває вимогу: знайдіть ще сім'ю, яка візьме дитину з України. Завдяки цьому кількість дітей, що їх приймають французи, щороку більшає.

Цим літом до Франції їдуть вже понад триста дітей. П'ятдесят з них — вдруге. Хто не в змозі знову прийняти українську дитину (а деякі сім'ї брали для цього кредити), через асоціацію передають тим, хто в них гостював, гуманітарну допомогу. Проте асоціація організує допомогу і тим, хто ще не був у Франції. Про таких дізнаються від міжнародної організації «Спілка Чорнобиль», від церкви.

Останнім разом, коли французи привезли 681 коробку з речами для дітей, усіх адресатів: у Львові, Житомирській області, Рівному, Білій Церкві та Києві, визначених ще у Франції, вони попередили заздалегідь. А помічником у роздачі допомоги за призначенням обрали в Києві Український національний фонд допомоги інвалідам Чорнобиля. Саме він разом з Київським інститутом техніки і малих технологій взяв на себе сплату половини вартості перельоту дітей до Франції. Решту внесе французька сторона, точніше громадські організації цієї країни.

— У Франції ще доводиться роз'яснювати, що українські діти потребують допомоги,— сказала президент асоціації «Сонце — дітям-жертвам Чорнобиля» Марі-Жозе Шарле.— Були навіть публікації, мовляв, з дітьми, що приїхали, все гаразд, і допомога їм не потрібна. Добре, що влада регіону Нор па де Кале, де розташоване бюро асоціації, добре розуміють наші турботи. Чималою мірою наша діяльність стала можлива завдяки позиції президента регіональної ради мадам Бланден...

Отже, є проблеми й у французів. Та світ, як відомо, не без добрих людей.

Олексій БРЕУС.

На знімках: члени асоціації «Сонце — дітям-жертвам Чорнобиля» у Києві; родина Артюшенків, евакуйована з Прип'яті, отримала допомогу від французької сім'ї.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Точка зору

ЦІНИ І РИНОК

Чи можна підвищенням цін стабілізувати економіку й поліпшити добробут людей? Відповідь однозначна — ні. Тому я впевнений, що в питанні цін не можна допускати свавілля, а щоб позбутися оцих негараздів у житті нашої держави, пропоную повернутися до цін 1985-го чи 1990 року, і за їхнім рівнем, можливо з деякою корекцією, встановити стабільні ціни. В тому числі оптові ціни промисловості на продукцію за держзамовленням, здавальні ціни на продукцію сільськогосподарського виробництва за держзамовленням та роздрібні ціни на всі види товарів, що реалізуються населенню. Крім того, потрібно встановити зарплату, пенсії та інші виплати на рівні тих саме років. Одночасно з цим вилучити купони і ввести гривні.

У процесі переходу до ринкових відносин у виробництві треба виходити з наших реалій, а тому варіант цього переходу має бути такий, щоб люди бачили перспективу. Не можна допустити, щоб не виконували поставок за держзамовленням, необхідна гнучка регуляція всіх економічних процесів. І тільки після проведення ринкових реформ можна запроваджувати вільні ціни.

Федір ПРОНОЗА,
економіст, пенсіонер.

Київська область.

І НА «БРУДНИХ» ГРОШАХ БУДЕ ПАЛЬЦІ ЗНАТИ,

якщо запровадити декларативну систему оподаткування

Однією з головних причин стрімкого зростання соціальної напруженості вочевидь є незадовільна ситуація з тіньовими капіталами.

Громадяни України, які тяжкою працею намагаються втримати економіку держави від розвалу, а свої сім'ї — від зубожіння, не бажають миритися з нуворишами, що завдяки корупції та спекуляції на очах стають мільярдерами.

Без розв'язання цієї проблеми стабілізувати соціальну обстановку неможливо. Це очевидно. Як відомо й те, що вельми ефективним, випробуваним світовою практикою, засобом у боротьбі з незаконним збагаченням є декларативна система оподаткування. Ця система дозволяє загнати злочинця в глухий кут, вона вкрай затруднює нагромадження і реалізацію «брудних» грошей.

«Голос України» неодноразово надавав газетну площу фахівцям, котрі рекомендували запровадження такої системи у нас. Відповідні закони вже прийнято в Казахстані, Росії... А ми й досі гаємо час.

Звичайно, запровадити декларативну систему для всього населення непросто. Але ж можна це зробити вибірково. Видається, що колгоспникам, робітникам, інженерам, та й багатьом підприємцям заповнювати декларації, на жаль, ще рано. А ось громадянам, які ще в першому півріччі цього року одержували, скажімо, понад 200 тисяч карбованців на місяць, а пізніше — ще більше, та відповідальним службовим особам, починаючи з начальників відділів райвиконкомів, апаратів представників Президента, прокурорів, суддів, уже давно пора.

І тоді впевненіше почуватимуться порядні підприємці, службовці, а власники брудних грошей опиняться у вельми скрутному становищі. Крім того, матимемо інформацію для важливих соціально-економічних аналізів. А позитивний загалом процес збагачення частини суспільства буде спрямовано в цивілізовані, правові форми і відмежовано від криміналу.

Олег ТУМЕНКО,
начальник слідчого відділу прокуратури Кіровоградської області.

Міжнаціональні відносини: точка зору

КРИВАВИЙ НАКЛЕП,

або КОМУ ВИГІДНИЙ АНТИСЕМІТИЗМ

МАЛО проголошувати політичні принципи у державі. Тільки неухильне виконання законів гарантує від несподіваних колізій, які можуть викликати суспільні катаклізми.

Наше суспільство, яке прожило довгі десятиліття в системі всепроникної неправди більшовизму і страху зазнати безжальної кари за найменшу спробу недовір'я до його ідеології, так і не виробило в собі імунітету до брехні. Сліпа віра не тільки друкованому слову, а й чуткам, вигадкам, міфам, робить наших людей заложниками маніпуляторів їхніми вчинками, їхньою поведінкою. Саме на це й уповають ті, хто нині прагне (і не тільки в Україні) прорватися з факелом націонал-більшовизму до порохової діжки вируючого масового невдоволення. Щоб підірвати її і випустити стихію шаленої сили озлоблення, яка не розрізняє у своєму сліпому гніві ні зла, ні добра.

В шахрайському наборі фашиствуючих провокаторів не так уже й багато засобів для розпалювання кривавих конфліктів, котрі проклали б їм дорогу до влади. На першому місці, в силу їх генетичного недоумства, — створення «образу ворога», винного у всіх бідах народу. Класовий принцип, як такий, що цілком скомпрометував себе, не підходить. Залишається національний. Але з неодмінним наданням йому деякої історичної містичності.

Морально і психічно хворі, усунуті від влади, але охоплені манією величі, вони аж із шкіри пнуться, аби тільки створити масову опору, використовуючи ідеологію середньовічного мракобісся. Іде відвертий розрахунок на дурня. Бо озлоблений дурень — найжаданіший об'єкт впливу їхніх пропагандистських хитромудрощів. Повіривши в їхню брехню, він стає не просто одержимим її прибічником, а й у сто разів небезпечнішим виконавцем будь-яких наказів. А для сприйняття їхніх постулатів, їхніх міфів і легенд вистачить і спинного мозку. Відсутність уяви, мінімум інтелекту — найблагодатніше середовище для бацил «образу ворога». На першому ж місці, споконвіку, йде [illegible]х «чужинець», іде непримиренна ксенофобія. І її улюблений, випробуваний століттями Російської імперії «козел відпущення» — єврей.

Роздмухування будь-якої ксенофобії, особливо антисемітизму (свідченням тому історичний досвід), веде до розпалювання шовінізму, а в кінцевому підсумку — до здичавіння суспільства, до деградації народу. Та саме на це вони й уповають. Таке їм дуже підходить.

Слово «єврей» стараннями панів антисемітів перетворюють на жупел, на осереддя всіх пороків. На слово, яким найзручніше таврувати своїх політичних супротивників. Знову це слово з категорії національної стараннями охотнорядської чорної сотні та її присних прагнуть перетворити на категорію політичну. Хто, мовляв, не з нами, той «жид». Або, за сучасною модифікованою термінологією, — «масон», «сіоніст».

Історія й наше життя щедрі на парадокси. Нерідко потворні. Народ, який дав світові релігію — предтечу християнства і мусульманства, засновану на справедливості й добрі, високій моралі й милосерді, знов почали звинувачувати в безбожності, підступності й розпусті. Народ, який через релігійну заборону, під страхом божої кари ні за яких умов не вживає ніякої крові в їжу, звинувачують, як і в роки середньовічного мракобісся, в ритуальних убивствах, у вживанні людської крові. Народ, який внаслідок свого багатовікового розсіяння по всьому світові, мабуть, активніше від інших спілкується з іншими народами, працює на культуру, мистецтво, науку і промисловий потенціал країн проживання, звинувачується, як і колись, у кастовій, національній замкнутості. Нарешті, останнє в цьому узагальненому переліку кричущих безглузд: народ, завжди і скрізь гнаний, понівечений, який лише 45 років тому здобув знову свою державність, свою історичну Батьківщину, звинувачується в прагненні підкорити весь світ.

Тільки дві країни, певно, в XX столітті найбільш ревно сповідували у своїй ідеології, у своїй політичній практиці ці безглузді наклепи, піддаючи остракізмові беззахисний народ. Тільки дві країни в XX столітті зганьбили себе у світовій історії розгулом державного антисемітизму. Гітлерівська Німеччина, третій рейх, що став символом людоїдського антисемітизму. І колишній Радянський Союз, який не встиг довести до логічного завершення свій знавіснілий антисемітизм, успадкований від російського царизму.

Зовсім недавно усі ми, весь світ дізналися правду, хай і не до кінця розказану, про глибину падіння і нелюдськості більшовицької національної політики. Здавалося, шок мине, але назавжди виробить у народі стійкий імунітет проти будь-яких спроб повторення трагедій у нашому житті, у житті поколінь, що йдуть слідом за нами.

Та де там! Ті, хто втратив владу, але не хоче з цим змиритися і не розраховує повернутися до неї демократичним шляхом, знов заворушились. Чітко розуміючи, що їх поразка наперед визначена історією, сподіваються тільки на авантюру відродження, на гіпотетичну можливість приходу до влади через ріки крові. А для цього звертають свої погляди до випробуваних міфів середньовіччя, до ідеологічних постулатів і практики **національної нетерпимості гітлеризму й більшовизму.**

Саме їх зусиллями на світ білий витягуються давні міфи, для більшої переконливості розцяцьковані брехнею сучасних реалій. Так і саме так виник і загуляв по містах і селах колишнього Союзу черговий міф про якесь «сатанинське плем'я», для котрого ознакою релігійної та національної могутності, прохання високої милості у Бога є принесення в жертву іновірця в день його святого свята. І чим краща й високоморальніша жертва, тим вище благословення Бога. Тому на заклання «сатанинське плем'я» бере виключно дітей і духовних осіб. Ось так! Не більше не менше.

І якщо думаєте, що миротворці ведуть мову про нісенітниці далекої минувшини, то глибоко помиляєтесь. Виявляється, всі ці ритуальні вбивства збереглися й досі. Більш того, процвітають. І коли раніше, якщо вірити «Правде», у глибині тисячоліть це робили левіти, то нині цим займаються їхні послідовники, одноплемінники-хасиди.

Отже, злочин названо. Злочинців теж. І у всій цій абракадабрі проглядається прагнення до самосуду.

Коли одкровення про «сатанинське плем'я», опубліковані в «Правде» Д. Герасимовим, потрапили на очі, першою реакцією був не жах, а сміх. Їй-богу, мимоволі згадалося: з чорного кота білого не зробиш. Вже хто-хто, але «Правда», яка має у своєму активі не просто дев'ять десятиліть щонайвигадливішої брехні, має в активі десятиліття страхітливої антисемітської пропаганди: «справа лікарів», боротьба з космополітизмом, боротьба з сіонізмом і т. д., — могла б придумати що-небудь цікавіше. І не занурюватися з головою у вир середньовічних вигадок. Потім подумалося: все закономірно. Як і в старі часи, як і в роки всевладдя комуністичної ідеології, коли саме «Правда» задавала тон у лжетворчості, розрахунок робиться на необізнаного, на дурня. Якому легше повірити, ніж перевірити.

СПРАВДІ, нема сенсу вступати в полеміку з явними невігласами. Та знаючи, скільки горя можуть завдати ці породження болісного сплеску їхнього «могутнього інтелекту», не можна залишатися стороннім спостерігачем. Хочеться, щоб кожна неупереджена людина зрозуміла всю глибину мерзосвітності брехні, якою лютуючі антисеміти намагаються обплутати її свідомість, зробити іграшкою в своїх нечестивих руках. Адже всі оці правдистські балачки, супроводжувані для більшої переконливості посиланнями на якісь міфічні джерела.

Безповоротно канули в Лету міфи про ритуальні вбивства, здійснювані євреями. З мороком середньовіччя, розвіяного прогресом людства, спростованого судовими процесами, які сколихнули у свій час весь світ, здавалося, поховано усю цю ганебну абракадабру навіки.

Певно, останнім таким судовим процесом XX століття була київська так звана «справа Бейліса». Справа, спровокована російським самодержавством. Справа, що стала ганебною сторінкою в історії антисемітської Російської імперії. Нарешті, справа, коли присяжні, прості українські селяни й мешканці Києва, всупереч запеклому натискові імперського апарату й антисемітів-активістів, оголосили вердикт: «Не винен!».

Ідеолог фашизму, ідеолог антисемітизму А. Розенберг називав євреїв «проклятим плем'ям». Ідеологи сучасного антисемітизму, правдисти, — «сатанинським плем'ям». Сутність одна. Щоправда, внесено корективи. Тепер, на відміну від своїх предтеч, правдисти зараховують до вбивців ритуальних кровопускань не всіх іудеїв гамузом — все-таки прогрес! — а вибірково. У старі часи — левітів. Нині — хасидів. Причому розправу буцімто вони здійснюють не своїми руками, а зброєю найманців. І якщо при цьому кінці з кінцями не сходяться щодо «Божої благодаті» й «наказів національної та релігійної могутності», їх це не обходить. Головне — вказати напрям народного гніву. Спробуй розбери, хто хасиди, а хто левіти. Головне — євреї. Тут і розбиратися не треба.

Напівправд і натяжок тут предосить. Почнемо з того, що хасиди — не сектанти. Це напрям в іудаїзмі. І досить масовий. Хоч і відносно молодий. Якщо коротко і в найзагальнішому вигляді сформулювати сутність цього вчення, засновником котрого у XVIII столітті став наш земляк, великий трудівник — робітник і просвітитель Раббі Ісраель бен Еліезер Баал-Шем-Тов, то все можна звести до трьох основних положень: знаходити щастя у вірі, задоволення — у високій моральності і шукати прояв Бога у всьому, що оточує.

«Іудаїзм і Тора, — вчив засновник хасидизму, — надбання всіх євреїв, незалежно від суспільного становища і освіти. Кожний єврей здатний сповна служити Богові, і в це служіння має входити готовність жертвувати собою в міру сил своїх заради блага інших євреїв». Не випадково це вчення знайшло величезну кількість прихильників серед простого люду. Не випадково хасиди приділяють так багато уваги допомозі одне одному, взаємопідтримці. Засновник філософської системи хасидизму — учення Хабад — Раббі Шнеур-Залман вчив людей, що «розум керує серцем», що «треба жити, главенствуючи над пориваннями й почуттями, ... втілюючи їх у благодіяння і благочинність на користь ближнього».

Марно було б шукати в ученні Хабад, як і у всьому іудаїзмі, навіть згадку про знищення іновірців в ім'я Бога. Нема цього! Нема! Така правда про хасидів. І нічим вона не відрізняється від правди про стародавніх левітів.

Що стосується сучасності, то не можна не відзначити, що хасиди Києва і всієї України подають велику й безкорисливу допомогу чорнобильським дітям — наприклад, відправляючи їх на відпочинок і лікування в благодатне зарубіжжя. Втім, про їхню благодійну діяльність розмова окрема.

Безсумнівно, цілком закономірно може виникнути запитання про ситуацію, що склалася в Москві, у зв'язку з зібранням книжок Шнеєрсона, котре зберігається в Румянцевській бібліотеці. Про це досить багато писали. Показували по телебаченню. На жаль, і тут не обійшлося без замовчувань і перекручення фактів. А сутність справи не в тому, що в тих книжках і рукописній спадщині йдеться про якісь там ритуальні вбивства, котрі, мовляв, хасиди хочуть приховати. Дурниці! Це ще одна правдистська «качка». Насправді це зібрання книжок — найцінніша і найповніша колекція релігійної літератури. У свій час власті експропріювали цю бібліотеку. І нині віруючі клопочуть про повернення її релігійній громаді. Так, як це робиться з найціннішими творами християнської літератури, з унікальними іконами, що їх повертають Московській патріархії.

ЩО Ж стосується методів, обраних для цього екстремістами з радикальної американської релігійної організації «Езрас Ахім», то вони не можуть не викликати в кожної нормальної людини, незалежно від її релігійності чи атеїзму, ні схвалення, ні співчуття. Про підтримку і мови бути не може. Будь-які порушення закону, якими б добрими намірами вони не диктувались, неприпустимі. Тим більше з боку зарубіжних візитерів, котрі чомусь вирішили когось учити жити за своїми правилами. Проявляючи при цьому незмірну амбіційність і агресивність. До речі, далеко не переконаний, що у себе вдома вони відважилися б на таке.

Саме з цієї причини іудейська громада Москви запропонувала американській організації «Езрас Ахім» на чолі з рабином Д. Едрі забиратися геть. Їхні спроби перенести свою діяльність у Київ, на Україну, зустріли також активну протидію і іудейських громад, і єврейських громадських організацій. Усі вони, **застерегли державні організації від досить легковажного надання зарубіжним релігійним представництвам пріоритетності в порівнянні з нашими, українськими.**

Їй-богу, не варто було б говорити про нову безглузду правдистську інсинуацію, якби вона не ставала підмогою в провокаційній діяльності наших доморощених неонацистів, котрі, незважаючи на свій «націоналізм», знаходять спільну мову зі своїми однодумцями такої нелюбої їм Росії, в інших країнах. От уже справді, фашизм — поняття інтернаціональне. Може, саме тому неможливо позбутися неминущої тривоги, коли знайомишся з деякими публікаціями в нашій націонал-радикальній пресі. Коли зустрічаєш на прилавках наших книжкових комерсантів книжки А. Гітлера «Майн кампф» або «Протоколи сіонських мудреців». Гадаю, за всім цим стоїть не просто проблема вигоди, а й щось іще. Неможливо, нарешті, позбутися тривожного почуття, коли проходиш повз «куточок антисеміта» на площі Незалежності в Києві, щедро завішаний багатометровими провокаційними аркушами, що пробуджують у людях найнищі почуття, або коли спостерігаєш за безкарною активізацією фашиствуючих шовіністів і націонал-більшовиків. Адже все це відбувається всупереч розпорядженню Президента України, який кілька місяців тому дав відповідним органам вказівку покласти край цій націонал-фашистській вакханалії.

НИНІШНІЙ рік багатий на ювілеї. Трагічні ювілеї. Але, відзначаючи ці дати в календарі, прислухаючись до биття пульсу нашого життя, не можу не думати про головне: скільки ж нам треба ще бабиних ярів і освенцімів, катиней і биковень, скільки крові має знов пролитися, щоб усі ми навчилися робити висновки з історичних подій? Скільки?

Олександр ШЛАЄН,
кінорежисер, голова громадського центру України «Бабин Яр».

«АЛЛО, АЛЛО, А ВОНО МОВЧИТЬ...»

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

«Яка цегла! Де ви її бачили? Он старі паркани розбирають, може навибираєте...». Олег Дмитрович натомість поцікавився: а чому ж на начальницькі будинки і дачі її вдосталь? Чому їм дістати цегли, «як ракові ногу відірвати?» Але тільки накликав на себе гнів.

А потім я отримав від Матвієнка листа: «Фінал цієї історії сумний. Хворе серце ветерана не витримало несправедливості. Померла людина, так і не дочекавшись, щоб її почули...».

Інший випадок також пов'язаний з ветераном і учасником війни. Олександр Трохимович Богданов більш як двадцять інстанцій обійшов, а не зміг «вивести» на люди правду про неподобства, які чинилися в садівничому товаристві. «Чому ви побиваєтеся, коли інші мовчать?» — «дивувалися» у вічі пенсіонерові. Нарешті, повідомили: скаргу передано до прокуратури. «Ми нічого не бачили і не знаємо»,— зустріли Богданова у прокуратурі. Гадаєте, втручання Матвієнка допомогло? Аніскільки. Навіть на сесії міськради Олега Дмитровича не побажали вислухати. Зате «можновладці», як написав у наступному листі, почали переслідувати.

Звідси Матвієнко робить висновок: уже не драматизм, а трагізм сьогоднішньої ситуації від того, що вчорашня компартійна номенклатура, ставши безпартійною, благополучно зберегла свої владні позиції. Це фарисейський обладунок — так міркує Матвієнко. Адже в радикальній новизні і не зацікавлена, а шкодить багато. «Чи розрахунок на те, що народ все проковтне і все стерпить?» — запитав у наступному листі до корпункту Олег Дмитрович.

Звинувачення серйозне. Хтось кинеться й сперечатися та спростовувати, бо воно водночас і загрозливе. А як на мене, ще більш небезпечно ігнорувати його. Матвієнко дуже переживає, що «і терплять люди з останніх сил». Сьогодні за його спостереженням, «не додзвонишся» ні у «верхні» ешелони, ні до людей, що затаїлися в низах, — «Алло-алло, а воно мовчить». Ось і запитує мене референт народного депутата: «Як же догукатися до своїх земляків, закликати їх на допомогу самим собі, дітям і внукам, рідному місту, Україні?».

Найлегше тут заплямувати Матвієнка, начепивши якийсь ярлик, — і всі проблеми. Але виходьмо з того, що Олег Дмитрович постійно перебуває у вирі теперішніх перипетій, серед виборців і відчуває, бачить, що довкола відбувається, а його помисли, домагання та устремління — щирі, праведні і благородні. Та хіба й неясно, що на шляху творення демократичної і правової держави на нас справді чекають ще нелегкі випробування? І що вони потребуватимуть від нас мужності, витримки, непростого вибору і жертовної готовності йти до кінця?

Хоч шкода, шкода, що і дорогою ціною дістається нова Україна. Так бачити перебіг складних сучасних подій спонукає і доля неспокійних та небайдужих людей, як Олег Матвієнко з Марганця.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровська область.

КРИМІНАЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ

(За повідомленнями чергової частини МВС України)

Минулого тижня розкрито 165 тяжких контрольних злочинів, з них 45 вбивств, 35 випадків завдання тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 24 зґвалтування, 15 розбійних нападів тощо. Крім того розкрито 34 пограбування і 29 крадіжок державного та особистого майна у великих розмірах. Знешкоджено 8 злочинних груп. У затриманих вилучено автомат, 4 гвинтівки та рушниці, 5 пістолетів, ракетниця, 5 гранат та понад 100 патронів до різної зброї. Розшукано і повернуто власникам 5 автомашин.

ОТРУЄННЯ ДІТЕЙ

20 липня вночі до Вилківської міської лікарні Одеської області було доставлено 32 школярі різних шкіл Одеси, які під наглядом інструкторів обласного центру туризму «Голубий Дунай» відпочивали у гирлі Дунаю. Один із школярів у дорозі до лікарні помер, а ще один з ознаками харчового отруєння перебуває в тяжкому стані.

Причина захворювання дітей з'ясовується.

ЗВІРІЄМО ПОМАЛЕНЬКУ...

21 липня у селі Миропілля Краснопільського району Сумської області під час сімейної сварки гр. М., робітник цегляного заводу, вбив свою дружину та 4-місячну доньку, після чого підпалив власний будинок. Злочинця затримали працівники міліції.

АНОНІМНА ЗАЯВА ПРО ВИБУХ

Цього разу були підняті тривозі підрозділи міліції Південного, Придніпровського і Московського управлінь внутрішніх справ на транспорті. Невідомий громадянин зателефонував до чергової частини міліції на станції Бєлгород і сповістив, що в поїзді «Москва — Запоріжжя» закладено вибухівку. Однак після ретельного огляду вибухівки не знайдено. Рух поїзда не переривали, і до місця призначення він прийшов за графіком.

ЇХАЛИ СОЛДАТИ...

У Луганську з вантажної автомашини на проїжджу частину дороги випав ящик, в якому було 6 протитанкових керованих ракет. Боєприпаси доставили до Артемівського РВВС.

Менш як за добу співробітники міліції знайшли господаря небезпечного вантажу. Ним виявилась одна з військових частин, що дислокується в Луганську.

Станіслав КОЛДУНЕНКО,
начальник прес-центру МВС України.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 789.249.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311141.

1, 4 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».